

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23057,Poglady.html>
2022-11-29, 17:50

Poglądy

„Poglądy”, pismo wydawane 6 XII 1980–23 XI 1981 przez Zarząd Regionalny i Sekcję Nauki NSZZ „S”, podtytuł: „Biuletyn informacyjny szkół wyższych i instytucji naukowych Łodzi”; do nr. 12 nad tytułem zapis: „Solidarność Ziemi Łódzkiej dodatek”, z którego od nr. 13 usunięto słowo „dodatek”. Ukazało się 16 nr., obj. 12 s. (nr 1–2), 24 s. (nr 3, 5–12, 14–16), 20 s. (nr 4), 32 s. (nr 13), format A5 (zmiany w całym okresie wydawania), w nakł. 2500 egz. (nr 1), 3 tys. egz. (nr 2–3), 4 tys. egz. (nr 4–6), nr 7–16 ok. 5 tys. egz., druk techniką offsetową w Wydziale Poligraficznym Zakładów Przemysłu Pończosznego Zenit w Łodzi (nr. 1–6), brak informacji nt. drukarni (nr. 7–11), w Zakładzie Małej Poligrafii ZR Zł NSZZ „S” (nr. 12–16). Planowano dwutygodniowy cykl wydawniczy, jednak opóźnienia spowodowane trudnościami poligraficznymi, sprawiły, że średnio 1 egz. ukazywał się na 24 dni.

Pomysł stworzenia biuletynu powstał w gronie działaczy Komisji Porozumiewawczej Nauki NSZZ „S” Ziemi Łódzkiej, która w końcu XI 1980 podjęła decyzję o jego powołaniu. W pierwszym zebraniu organizacyjnym uczestniczyli m.in.: Marek Cypryk i Marek Zieliński, Paweł Jędrzejewski, Małgorzata Kępczyńska z UŁ i Mariusz Januszewski jako delegat centralnych ośrodków badawczo-rozwojowych. Uchwała KPN poparta decyzją Prezydium MKZ zatwierdzającą biuletyn jako dodatek do tygodnika „Solidarność Ziemi Łódzkiej”. W redakcji: M. Cypryk, Jacek Drygalski (od nr. 8), M. Januszewski, P. Jędrzejewski (redaktor nacz. do nr. 15), Jacek Jordan, M. Kępczyńska, Jacek Kwaśniewski (od nr. 13), Jerzy Mikołajczyk (red. techn. od nr. 15), Katarzyna Modrzejewska (od nr. 8), Marcin Oko (do nr. 8), Maciej Siwicki, Konrad Tatarowski (od nr. 15), M. Zieliński (od nr. 3); współpraca graficzna – Sławomir Iwański (nr. 3–11).

Autorzy, m.in.: J. Drygalski, P. Jędrzejewski (ps. P.J.),

M. Januszewski (ps. Maja), J. Kwaśniewski, M. Cypryk (ps. M.C.), M. Kępczyńska (ps. M.K.), M. Zieliński (ps. M.Z.), J. Jordan, K. Tatarowski.

Początkowo zamieszczano informacje bieżące, oświadczenia, komunikaty i dokumenty, późn. także art. publicystyczne i wywiady, teksty o charakterze monograficznym, poświęcone formacjom opozycyjnym oraz opozycjonistom, publikacje o tematyce historycznej i kulturalnej, porady prawne. Zamieszczano też przedruki z opozycyjnej prasy krajowej i zagranicznej.

Wśród informacji bieżących najwięcej miejsca zajmowały wiadomości dot. działalności Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej Nauki NSZZ „S”. Prawie we wszystkich numerach pisano o spotkaniach OKPB i jej KPN Zł, zawieranych porozumieniach z komisjami rządowymi i ich realizacji; w uzupełnieniu publikowano oświadczenia, apele, komunikaty i inne dokumenty wydane przez OKPN, a także porozumienia powstałe w wyniku rozmów z rządem.

Pismo informowało o działalności „S”, zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym, jak i w zakładach pracy regionu. W nr. 13 (28 IX 1981) zamieszczono *Tezy wystąpienia Grzegorza Palki na I KZD „Solidarności”*, a także opisano spotkanie u rzecznika prasowego „S”, w nr. 10 (4 VI 1981) zaś omówiono przebieg II Zjazdu Prasy Związkowej (9-10 V 1981 w ZM Ursus w Warszawie).

Autorzy poświęcali też uwagę funkcjonowaniu regionalnych władz „S”, np. w nr. 2 (12 XII 1980) tekst M.O. [M. Oko] *O pracy Biura Obsługi Zebrań MKZ Zł.* K. M. [K. Modrzejewska] w nr. 9 (14 V 1981) opisała przebieg I WZD Regionu Łódzkiego. Jerzy Drygalski i M. Cypryk w artykule *Reforma łódzkiego WZD. Inicjatywa, którą zrodziło życie* w nr. 15 (9 XI 1981) pozytywnie ocenili pracę zespołu programowego powołanego przez IV WZDR.

W nr. 9 (14 V 1981) przedstawiono program działalności „S” na Uł, a w nr. 11 (22 VI 1981) Agnieszka Salska w korespondencji z Uł zatytułowanej *„Solidarność” Uł i studenci* opisała proces kształtowania się współpracy KZ „S”

Uł z organizacjami studenckim: NZS i SZSP. W tym samym nr. informacje M.K. dot. wystosowania przez KZ Uł Apelu do ministra nauki szkolnictwa wyższego i techniki ws. studentów mającego na celu przypomnienie min. Januszowi Górskiemu o złożonym przez niego w trakcie rozmów ze strajkującymi studentami Łodzi oświadczeniu o zaprzestaniu opiniowania przez instancje PZPR wszystkich pracowników uczelni.

Zarówno informacje bieżące, jak i dokumenty dot. „S” zamieszczano przeważnie w prowadzonych w piśmie stałych cyklach: „Solidarność – Teoria – Działanie” oraz „Solidarność – Nauka – Informacje”. W ramach tego ostatniego cyklu w nr 7 (7 IV 1981) art. *Akcja Bydgoszcz* poświęcony prowokacji bydgoskiej.

Informowano także o represjach za działalność związkową, w nr. 10 (4 VI 1981) opublikowano treść uzasadnienia wszczęcia dochodzenia przeciwko Jackowi Cieplickiemu za art. opublikowane w biuletynie „Wolny Związkowiec”, a także informowano o reakcji organizacji zakładowych na represje; w nr. 7 (7 IV 1981) komunikat KZ NSZZ „S” pracowników Uł ws. przywrócenia pracowników zwolnionych represyjnie 1968-1980.

Sprawy studentów Łodzi, a przede wszystkim strajku studentów, były drugim po „S” tematem pod względem poświęcanego im miejsca w piśmie. O strajku łódzkich studentów pisano w nr. 5 (17 II 1981): w zapoczątkowanym wtedy cyklu „Studenci Łodzi strajkują” M. Kępczyńska zamieściła art. *Studenci '81* (jego dalsze części w nr. 6 z 25 II 1981 i 7 z 7 IV 1981, przedstawiając postulaty studentów oraz sprawozdanie z rozmów Komisji Międzyresortowej z przedstawicielami Międzyuczelnianej Komisji Porozumiewawczej 29-30 I 1981 z fragmentem zapisu rozmów; uzupełnieniem był tekst Józefa Śreniowskiego *Aneks do postulatów*. Tematyce studenckiej, niezwiązanej ze strajkiem, poświęcone były art. Czesława Sikorskiego *Punkty preferencyjne – przywilej, czy jałmużna?* zamieszczony w nr. 6 (25 II 1981), oraz M. Januszewskiego *Samorząd studencki w Politechnice* w nr. 7 (7 IV 1981).

Dużo miejsca przeznaczono na art. publicystyczne.

J. Drygalski zajmował się w nich m.in. sprawami ekonomicznymi: *Kryzys – próba diagnozy* (nr 7 z 7 IV 1981 i 8 z 21 IV 1981), *Kolejny kryzys* (nr 11 z 22 VI 1981), politycznymi: *Przesilenie polityczne?, Czy władza w Polsce jeszcze istnieje?* (nr 16 z 23 XI 1981) i związkowymi: *Uwagi o kierunkach działania NSZZ „Solidarność” w obecnej sytuacji kraju* i *Niezależni i niedemokratyczni* (nr 11 z 22 VI 1981). M. Cypryk pisał przede wszystkim o sprawach politycznych, m.in.: *Cztery miesiące zmagania o odnowę* (nr 4 z 5 II 1981), *U progu konfliktu systemowego* (nr 12 z 1 IX 1981) a J. Kwaśniewski o sprawach ekonomicznych: *Zadłużenie Polski: Zagrożenia i szanse* (nr 8 z 21 IV 1981) i samorządowych *Samorząd, a reforma Sejmu* (nr 13 z 28 IX 1981 i 15 z 9 XI 1981). Teksty publicystyczne publikowali także: m.in. J. Jordan, P. Jędrzejewski, Zygmunt Kubasiak i Mieczysław Mazurek.

W piśmie zamieszczano również wywiady z przywódcami „S”, m.in. z: Lechem Wałęsą (nr 9 z 14 V 1981), Andrzejem Słowikiem (nr 10 z 4 VI 1981), Anną Walentynowicz (nr 10 z 4 VI 1981), z działaczami opozycji: Jackiem Kuroniem (nr 3 z 12 I 1981) i z J. Śreniowskim (nr 16 z 23 XI 1981), czy przedstawicielami władz łódzkich uczelni: (nr 3 z 12 I 1981, 4 z 5 II 1981, 14).

Niektóre nr. miały charakter monograficzny i były poświęcone organizacjom opozycyjnym, m.in.: P. Jędrzejewskiego *Wydawnictwo na cenzurowanym* w nr. 3 (12 I 1981), Jacka Bartyzela *Ruch Młodej Polski* w nr. 6 (25 II 1981), w nr. 7 (7 IV 1981) Konrada Tatarowskiego *KOR w Łodzi. Garść informacji*, Andrzeja Goździkowskiego *Związek Młodzieży Demokratycznej* w nr. 12 (1 IX 1981).

Zamieszczano poezje (m.in. Stanisława Barańczaka, Ryszarda Krynickiego), a także art. o tematyce kulturalnej: K. Tatarowski, *Sytuacja literatury polskiej po 1976* (nr 15 z 9 XI 1981), Piotr Perz *„blaszany bębenek” – światy równoległe* (nr 16 z 23 XI 1981), Andrzej Wilczkowski, Józef H. Wiśniewski *Dwugłós o Zjeździe Literatów Polskich* (nr 4 z 5 II 1981), dwa teksty P. Jędrzejewskiego o filmie *Robotnicy 80* (nr 2 z 22 XII 1980, 3 z 12 I 1981).

Także przedruki art. o tematyce politycznej, związkowej, gospodarczej, z prasy krajowej („Polityka”, „Tygodnik Powszechny”, „ITD”, „Życie Literackie”), zagranicznej („Newsweek”, „Le Monde”).

Kolportaż w instytucjach naukowych na terenie Łodzi; przeciętnie 1/4 nakł. przekazywano MKZ/ZR Zł, który rozprowadzał je w swoim kolportażu pozostałym zainteresowanym zakładom pracy. Cena „Poglądów” ustalona została na poziomie kosztów produkcji (5 zł, za 24 str. A5).

11 XII 1981 dostarczono do drukarni 17 nr pisma. które zostało wydrukowane, lecz wprowadzony dwa dni późn. stan wojenny uniemożliwił odebranie go. Po kilku dniach M. Cypryk pojechał do kierownika drukarni z prośbą o przynajmniej 1 egz. na pamiątkę. Kierownik przyznał się, że bezpieczeństwa nie zdążyła jeszcze wywieźć pisma, ale odmówił, używając argumentu, „że za mało zostało mu do emerytury”. Cały nakł. przepadł. Nie zachował się ani żaden egz. tego numeru, ani nawet rękopisy tekstów.

Henryk Marczak

[Region Ziemia Łódzka, Łódź](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)